

П. О. Масляк

Київщина

КИЇВЩИНА – край на півночі України, у басейні [Дніпра](#), переважно на Правобережжі. У наш час тер. К. поділено між [Київською областю](#), частково [Черкаською областю](#), [Вінницькою областю](#) та [Житомирською областю](#). Пл. бл. 50 тис. км², насел. бл. 6,2 млн осіб. На Зх. межує з Волинню, на Пн. – з Білоруссю та Чернігівщиною, на Сх. – з Полтавщиною, на Пд. – з Одещиною, на Пд. Зх. – з Поділлям. У фіз.-геогр. відношенні пн. частина лежить у зоні змішаних лісів, пд. – Лісостепу. У геоструктур. відношенні тер. приурочена до *Українського щита*. Абсолютні висоти *Придніпровської височини* сягають 300 м. У її сх. частині виділяються [Канівські гори](#). Є родовища всіх відомих металіч. корис. копалин, буд. матеріалів, а також дорогоцін. каміння, зокрема алмазів, топазів та бурштину. Значні лісові ресурси. [Катастрофа на Чорнобильській атомній електростанції](#) завдала великої шкоди природ. багатствам краю, особливо рекреац., ліс. і ґрунтовим.

У 6–8 ст. тер. сучас. К. була заселена протоукр. племенами древлян і полян. На поч. 9 ст. на цих землях утвор. Київ. князівство, яке згодом об'єднало величезні тер. Київ. держави, що стала у 12 ст. могут. країною Європи. Саме в Київ. літописі (1187) вперше згадується і назва Україна, що позначала Переяслав., Київ. і Черніг. землі. У 2-й пол. 15 ст. К. – воєводство Литви, а від 1569 – Польщі. За Андрусів. договором 1667 невелика частина К. з Києвом попала під зверхність Москви. У 17–18 ст. Пд. К. була ареною антипольс. заворушень, 1768 на К. розгорталися осн. події Коліївщини. Після поділу Польщі 1793 більша частина К. стала Київ. губ. у складі Рос. імперії, а зх. її частина увійшла до Волин. губ.

З К. походять визначні держ. діячі Б. Хмельницький, І. Виговський, І. Мазепа, нар. ватажки І. Гонта, М. Залізняк, поет Т. Шевченко, письменники *І. Нечуй-Левицький*, *М. Старицький*, *М. Рильський*, [Г. Косинка](#), [М. Драй-Хмара](#), *П. Филипович*, [Л. Костенко](#), [І. Драч](#), *А. Малишко*, *М. Терещенко*, співаки С. Гулак-Артемівський, [І. Козловський](#), [М. Донець](#), церк. діячі Д. Туптало, *Полікарп (Сікорський)*, *Никанор (Бурчак-Абрамович)*, малярі [К. Білокур](#), *І. Падалка*, [І. Їжакевич](#), композитори *К. Стеценко*, [О. Кошиць](#), історик [В. Антонович](#), лікар-патофізіолог [О. Богомолець](#) та ін.

Рекомендована література

1. Данилович В. Археологічна минувшина Київщини. 1925;
2. Масляк П., Шищенко П. Географія України. 2004;
3. Масляк П. Економічна і соціальна географія України. 2006 (усі – Київ).

Бібліографічний опис:

Київщина / П. О. Масляк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-6248>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).